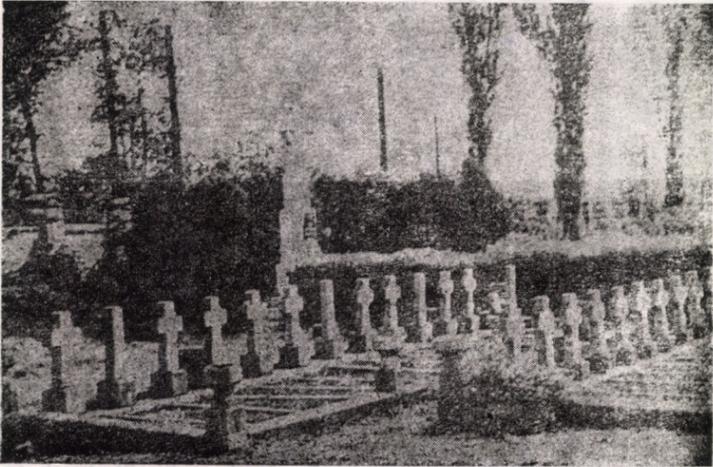

Telegraful Român

FOAIE RELIGIOASĂ EDITATĂ DE ARHIEPISCOPIA ORTODOXĂ ROMÂNĂ A SIBIULUI

Participarea României la războiul antihitlerist

Cîmîtirul eroilor români din Timișoara

La 9 Mai, poporul nostru sărbătorește împlinirea a 108 ani de la proclamarea independenței de stat a României și 40 de ani de la victoria asupra Germaniei fasciste.

Cu patru decenii în urmă, la 9 mai 1945, a luat sfîrșit, pe continentul Europei, unul din cele mai dramatice momente ale istoriei, războiul declanșat de Germania hitleristă. Cel de-al doilea război mondial, prin extindere, număr de participanți, tehnică militară și distrugerii de vieți omenești, bunuri materiale și spirituale, a depășit conflictele armate cunoscute pînă atunci de omenire. Această conflagrație a durat 6 ani și a atras în orbita sa 61 de state de pe tot globul. În timpul războiului au fost mobilizați 110 milioane de soldați, dintre care 67 milioane au căzut uciși, răniți sau mutilați, alte milioane de oameni au fost exterminați sau au căzut victime bombardamentelor; operațiile militare s-au desfășurat pe teritoriile a 40 de state din Europa, Asia și Africa, iar cheltuielile de război s-au ridicat la 930 miliarde de dolari.

România, alături de celelalte state ale lumii, și-a adus contribuția sa umană și materială la lupta împotriva fascismului și instaurarea păcii în Europa și pe întreg globul pămîntesc.

Pentru țara noastră, războiul antihitlerist a început la 23 august 1944, odată cu declanșarea revoluției de eliberare socială și națională, antifascistă și antiimperialistă. După înlăturarea dictaturii militar-antonesciene, România s-a alăturat coaliției antihitleriste, angajîndu-se cu întreaga armată, cu toate forțele ei umane și materiale în lupta pentru eliberarea teritoriului țării, pentru eliberarea Ungariei și Cehoslovaciei precum și a unei părți din Austria pînă la capitularea necondiționată a Germaniei naziste.

Armata română, concomitent cu acțiunile militare pentru lichidarea trupelor germane din interiorul țării, a luat măsuri pentru a împiedica pătrunderea pe teritoriul național a unor forțe germane și ungare din exterior. Măsurile de acoperire a frontierei de vest s-au dovedit justificate, cînd, la 5 septembrie 1944, inamicul a dezlănțuit o puternică ofensivă în Crișana și Banat. Atacul dușman s-a lovit însă de rezistența trupelor române, care au oprit înaintarea inamică și au trecut la ofensivă. Prin lupte grele, forțele române, împreună cu trupele sovietice, au înaintat pînă pe linia Mureșului și au alungat adversarul din Crișana și Banat.

La 6 octombrie 1944, armatele române și sovietice din compune-

rea Frontului 2 ucrainean au început o mare acțiune ofensivă, numită operația Debrețin, care avea ca scop înfrîngerea trupelor inamice din partea de nord-vest a României și în partea de est a Ungariei.

În cadrul acestei operații, armatele române au acționat astfel:

— Divizia 3 munte, comandată de generalul de divizie Leonard Mociulschi și Divizia „Tudor Vladimirescu”, acționînd la vest de Munții Apuseni, și-au adus contribuția la eliberarea orașului Oradea, desăvîrșită în 12 octombrie 1944, iar Corpul de cavalerie român, la eliberarea orașului Salonta.

— Armata 4 română, încadrată în gruparea de la dreapta Frontului 2 ucrainean, a trecut la ofensivă la 9 octombrie în Podișul Transilvaniei. Prin lupte deosebit de grele, diviziile române, după ce au rupt apărarea dușmanului la nord de Mureș și Arșes, au continuat înaintarea pe direcția Apahida—Carei. Nimicînd rezistențele inamice în Munții Meșes și Făget, trupele române au ieșit în Cîmpia Tisei superioare. După zdrobirea adversarului, diviziile române 9 și 18 infanterie au eliberat, la 25 octombrie orașul Carei, iar Divizia 11 infanterie română, învîluind pe la sud-vest inamicul din zona Satu Mare, și-a adus contribuția la nimicirea dușmanului din acest sector. În cursul zilei, trupele române și sovietice din sectorul Carei — Satu Mare au trecut frontiera româno-ungară.

În timpul operației de acoperire și al luptelor pentru eliberarea părții de nord-vest a Transilvaniei — între 1 septembrie—25 octombrie 1944 — armata română a acționat cu 27 de divizii, cu un efectiv de 274.919 oameni, a eliberat 872 localități, dintre care 8 orașe — între acestea mențio-

năm Sfîntu Gheorghe, Odorhei, Tîrgu Mureș, Carei — și a participat, alături de trupele sovietice, la eliberarea orașelor Cluj, Oradea, Salonta și Satu Mare, a provocat inamicului însemnate pierderi materiale și umane — 21.434 prizonieri și morți. Pe timpul acestor lupte, din rîndurile armatei române au căzut 49.741 militari, morți, răniți și dispăruți.

După eliberarea teritoriului național, armata română a participat la luptele pentru eliberarea Ungariei, în cadrul operațiilor Debrețin și Budapesta.

La operația Debrețin, declanșată la 6 octombrie 1944, au luat parte 5 divizii române în cadrul Grupării principale a Frontului 2 ucrainean, care au rupt pozițiile Armatei 3 ungare și Armatei 6 germane, pătrunzînd spre nord, în Cîmpia Tisei. Divizia 3 munte și Divizia „Tudor Vladimirescu”, împreună cu mari unități sovietice, au eliberat prin lupte sîngeroase, în zilele de 19 și 20 octombrie 1944, orașul Debrețin. Corpul de cavalerie din Armata 1 română, care a manevrat orașul pe la vest, și Divizia 2 munte, care l-a manevrat pe la est, și-au adus contribuția la eliberarea Debreținului. Armata 4 română, care acționa împreună cu flancul drept al Frontului 2 ucrainean, a nimicit forțele germane și ungare din zona orașului Nyiregyháza, ajunzînd pe cursul superior al Tisei.

În continuare, armata română a luat parte la operațiunea Budapesta, acționînd cu 3 divizii în cadrul grupării principale a Frontului 2 ucrainean pe direcția Budapesta, iar cu 14 divizii în nord-estul Ungariei.

Declanșarea operației a avut loc la 29 octombrie 1944. Corpul 7 armată română, compus din 3 divizii, a înaintat, prin lupte deosebit de grele, spre capitala Ungariei, a rupt centura fortificată de apărare a Budapestei, alcătuită din trei poziții eșalonate pe o adîncime de cca 30 de km și, la 1 ianuarie 1945, a ajuns la porțile orașului. Timp de două săptămîni, Corpul 7 armată, comandat de generalul de corp de armată Nicolae Șova, a purtat lupte aprige în interiorul Budapestei, cucerînd hipodromul, cazarma Franz Joseph, Poșta centrală, Gara de est, Facultatea de medicină veterinară și numeroase obiective. Cînd a ajuns la mai puțin de 2 km de Dunăre, în dimineața de 16 ianuarie 1945, Corpul 7 armată română a fost scos de pe frontul Budapestei și trimis pe cel din Cehoslovacia.

Armata 4 română, în lunile noiembrie și decembrie, continuă

(Continuare în pag. a 2-a)

Pr. Ioan Ardelean

Eroilor cinstire

(ECTENIE)

Și pentru că trăit-au cum alții să învețe
Și pentru că plătit-au cu scumpa tinerete,
N-am laude așternute pe pietre sau hîrtie,
Ci-i ruga mea strigată la porți de veșnicie:

Vă chem cu glas de clopot ce dăgăne-n amurg
Vă chem cu glas de ape ce susură și curg
Veniți copiii țării o clipă pîn-acasă
V-așteaptă mama țară cu-mbelșugată masă...

Că plînea bunăstării și fericirii noastre
Ne-ați plămădit-o aprigi cu sufletele voastre
Și-i bine să se știe; eroii n-au morminte,
Eroii au doar semne de aducere aminte...

Iar dac-au jertfit țării o inimă curată
Chiar de-au căzut în luptă, ei nu pier niciodată.
Slăviți să fiți cît neamul în care-ați viețuit
Și glia ce vîlăstare ca voi a odrăslit!...

Pr. Mircea Ov. Balomir

Blaga despre Șaguna

Pentru orice aparținător al Mitropoliei de altă dată a Ardealului, Banatului, Crișanei și Maramureșului — acesta îi era titlul oficial — ierarhul care a restaurat-o, vrednicul de pomenire Andrei Șaguna, reprezenta bărbatul providențial cu însușiri deosebite, întruchiparea năzuințelor de mai bine pe plan național și bisericesc, realizatorul unora din visurile cele mai scumpe românilor transilvăneni de odinioară. El a creat o epocă și, mai mult decît atîta, un anume „stil”, un anume „spirit” care dăinuiește și astăzi în eparhiile pe care le-a oblađuit. Nu e de mirare deci că numeroși ani după săvîrșirea sa din viață, pe lîngă împlinirea rînduieilor menite să-i perpetueze amintirea, a fost și este cinstit prin cuvînt și slovă, scotîndu-se în evidență numeroasele merite cu care și-a aureolat activitatea. Elogii i-au adus nu doar specialiști sau diletanți, admiratori convingși sau de ocazie, dar în același timp — cînd li s-a îmbiat ocazia — personalități din cele mai marcante cum a fost Lucian Blaga.

Scriitorul și filozoful Blaga s-a apropiat de Șaguna atît prin formația sa de tinerete — în satul natal, apoi la Brașov și Sibiu a studiat în școli legate de numele marelui mitropolit — cît și prin identificarea sa totală cu istoria neamului. Or, Șaguna a umplut unul din capitele luminoase ale trecutului nostru apropiat și nimeni nu-l putea trece cu vederea, mai puțin Blaga.

N-am intenția să inventariiez aici paginile rămase de la Lucian Blaga închinăte mitropolitului Andrei Șaguna. Ele reprezintă articole apărute în publicațiile vremii (vezi Lucian Blaga, *Ceașnicul de nisip*, ediție îngrijită de Mircea Popa, Cluj-Napoca, 1973, pp. 208—209) precum și câteva conferințe. Una din ele care n-a mai fost rostită este amintită în corespondența purtată cu isto-

ricul și publicistul Vasile Netea (Bazil Gruia, *Blaga inedit: amintiri și documente*, Cluj-Napoca, 1974, pp. 158, 160, 161). Manuscrisele rămase de la Blaga și păstrate la Academia R. S. R. conțin textul inedit al altei conferințe cerută de „Cercul juridic transilvan” și încadrată în ciclul „Dreptatea românească și luptătorii ei” (Biblioteca Academiei R. S. R., secția manuscrise, nr. A 1787). Am citit cu emoție textul în creion al acestei conferințe și mărturisesc, dincolo de orice intenție de a nesocoti valoarea numeroaselor studii de specialitate, că n-am găsit în altă parte o sinteză mai veridică și pătrunzătoare asupra personalității mitropolitului Andrei Șaguna și a gigantice sale opere.

De la început Lucian Blaga declară a fi ezitat să vorbească despre Șaguna. „Date fiind anume polemici ce au avut și mai au loc între diverși teologi și mine, în calitatea mea de apărător al libertății gândirii filozofice, spune Blaga, mă temeam că eventuala mea hotărîre de a vorbi despre un subiect, cel puțin în parte bisericesc, să nu fie greșit interpretată. Gîndindu-mă însă mai de aproape, am ajuns la concluzia că divergențele dintre mine și teologi sau, dacă vreți, divergențele dintre teologi și mine, cad pe un plan cu totul secundar și devin un fel de furtună într-un pahar cu apă, atunci cînd e vorba despre Dreptatea românească și luptătorii ei. Și iată-mă astfel în fața domniilor voastre gata de a vorbi, cu toată căldura despre un mare mitropolit”.

În continuare Blaga recurge la o amintire personală, comună de altfel nouă tuturor celor care, așa cum arătam la început, ținem de eparhiile aflate oarecînd sub oblađuirea nemuritorului ierarh.

(Continuare în pag. a 3-a)

† NICOLAE
Mitropolitul Banatului

PIINE PENTRU SUFLET

Binefacerile rugăciunii

Coborînd Iisus cu cei trei ucenici, Petru, Iacob și Ioan, fratele lui de pe muntele Taborului, unde s-a schimbat la față și a arătat strălucirea Lui dumnezeiască, la poalele muntelui i-a întîmpinat un om supărat, rugîndu-l să-i vindece copilul de o boală grea, care-l chinuia de multă vreme. Omul spunea că a alergat în toate părțile să-și tămăduiască fiul, a venit și a cerut acest lucru chiar apostolilor și nici ei n-au putut să-l vindece.

Văzînd Iisus durerea acestui părinte și cunoscînd credința cu care venise la El i-a vindecat îndată copilul. Ucenicii au rămas nedumeriți; cum de ei n-au putut să-l vindece și au întrebât despre aceasta pe Iisus. El le-a spus că au fost neputincioși să-l vindece pentru că au avut puțină credință. Apoi a adăugat: „Acest neam de demoni (copilul era stîpînit de un duh rău) nu iese decît cu rugăciune și cu post” (Matei XVII, 14—21).

Așadar rugăciunea împreună cu postul sînt două mijloace terapeutice, două mijloace pe care folosindu-le putem căpăta sănătate trupească dar, în mod deosebit, sănătate sufletească. Ele sînt două căi prin care dobîndim curățenia vieții sufletești, și putem înainta spre desăvîrșirea la care ne cheamă Hristos.

A vorbi sau a scrie despre rugăciune nu e un lucru ușor. Cei ce au trăit în rugăciune, Părinții Bisericii și scriitorii bisericestii din primele veacuri ca Evagrie Ponticul, Diadoh al Foticeii, Ioan Gură de Aur și Origen ne-au lăsat scrieri de mare valoare din care se poate cunoaște valoarea rugăciunii în viața credincioșilor, obstacolele care stau în calea ei, precum și binefacerile pe care le aduce.

Ei nu uită să amintească faptul că rugăciunea este un dar, dat omului de Dumnezeu. Dumnezeu a dat omului capacitatea de a sta de vorbă, de a „conversa” precum spune Evagrie Ponticul cu Părintele său, așa precum conversează un copil cu tatăl său. Părintele cereș așteaptă să converseze cu El, să facem efortul de a ne apropia de El, de a-I împlini voia. El ne ajută pentru aceasta și de aceea ne-a dat favorul să ne putem ruga.

După cum vaporul cînd pleacă în cursă nu poate porni, dacă nu dezleagă legăturile care-l țîn legat de țărîm și dacă nu ridică ancora din adîncul liniștit al mării, tot astfel sufletul nu se poate ruga dacă nu face un efort, o

Părintele VASILE

(Continuare în pag. a 3-a)

Participarea României...

(Continuare din pag. 1)

ofensiva în nord-estul Ungariei, rupind apărarea inamică din masivul Hegyálja, și la 18 decembrie a depășit frontiera Ungarocehoslovacă.

Diviziile 2 și 3 munte, care acționau ceva mai la vest, au trecut Tisa și au dus lupte grele pe căile de pătrundere spre Miskolcz, după care au înaintat în masivul muntos Bükk, și la 26 decembrie au atins frontiera ungaro-cehoslovacă. Divizia „Tudor Vladimirescu — Debrețin”, care acționa mai la vest, a înaintat prin lupte de o mare intensitate în Munții Mátra și, la 1 ianuarie 1945, a ajuns pe râul Ipel, pășind pe pământul Cehoslovaciei.

În luptele pentru eliberarea Ungariei, armata română a participat cu 17 divizii, un corp aerian, însumând 210.000 de militari, a eliberat 1.237 localități, dintre care 14 orașe, a provocat inamicului pierderi grele în personal și tehnică de luptă, și a pierdut 42.700 de oameni.

În ultima parte a războiului antihitlerist, începând de la 18 decembrie 1944, armata română a luptat pe teritoriul Cehoslovaciei. În prima etapă, Armata 4, prin lupte crâncene, a rupt sistemul de fortificații ocupat de adversar în zona frontierei de sud-est a Cehoslovaciei. În etapele a doua și a treia, înaintând în dispozitivul inamic, diviziile române au străpuns apărarea acestuia în masivul Silická, încercuind zona orașului Roznava, unde a nimicit o grupare de forțe ungară. Trecând la urmărirea, Armata 4 a ajuns pe cursul superior al Hronului, a cucerit Munții Tatra Mică și Metalicli Slovaci, a luptat în zona orașelor Zvolen și Banská Bystrica. Până la sfârșitul lunii aprilie, diviziile române au zdrobit inamicul în Munții Tatra Mică și Carpații Albi, au forțat rîurile Vah și Morava.

Concomitent, Armata 1 română a purtat lupte grele în masivul Javorina și, înaintând, a ajuns pe cursul mijlociu al Hronului. Continuând ofensiva, diviziile Armatei 1, au cucerit Munții Nitra, au forțat rîurile Nitra și Vah, au străbătut Munții Carpații Albi, elibe-

prizonieri, iar din rîndurile lor au căzut 66.000 de oameni.

Efortul militar al României în războiul antihitlerist a fost deosebit de semnificativ. Astfel, armata română, cu un efectiv de 538.536 oameni, a luptat împotriva fascismului timp de 260 de zile, a înaintat peste 1.000 km în dispozitivul inamic, de la Mureș pînă la 80 km de Praga, a escaladat 17 masivi muntoși, a forțat 12 cursuri de apă, a eliberat 3.831 localități, dintre care 53 de orașe, a provocat adversarului mari pierderi în oameni — 118.000 prizonieri și peste 18.000 morți — și tehnică militară. Pe timpul luptelor, armata română a pierdut 167.525 de oameni, morți, răniți și dispăruți.

Pentru faptele lor de arme, ostașii români au fost citați prin ordine de zi și comunicate de război, și peste 300.000 dintre ei distinși cu decorații de război românești, sovietice, cehoslovace și ungare.

Pe lângă efortul militar, țara noastră a adus și o deosebit de prețioasă contribuție economică la războiul antihitlerist. România a pus la dispoziția frontului petrolul și cerealele sale, numeroase obiective industriale, căile și mijloacele de comunicație, aerodromurile, porturile, șantierul naval. Industria noastră a dat frontului 540.000 tone de carburanți, peste 400 de tunuri și aruncătoare de mine, 33.000 de tone de muniție. Tărâniștea a livrat armatei 220.000 tone de făină de grâu și carne, peste 142.000 tone de grăunțe și furaje.

În ansamblu, efortul economic al țării noastre în războiul antihitlerist se ridică la 770 milioane de dolari valută 1938, iar dacă la acestea se adaugă și valoarea pagubelor și distrugerilor provocate de trupele inamice în retragere — 350 milioane dolari — atunci efortul economic al României depășește un miliard de dolari.

Contribuția militară și economică a României în războiul antihitlerist a fost apreciată elogios pe plan internațional. Astfel, reprezentantul U. R. S. S. la Confe-

Pr. prof. dr. Sofron Vlad la a 85-a aniversare

„Aduceți-vă aminte de mai marii voștri”

(Evrei 13, 7)

o educație în armonie cu sacra tradiție a străbunilor noștri, în nețărâmură dragoste de Biserică și de Patrie.

A cunoscut și a trăit începuturi deosebit de aspre și de grele. Anii de studiu îi poartă pașii prin mai multe așezări transilvănene și de dincolo de Carpați. Seta de cultură și dorul de știință teologică, îl duce și în străinătate: în Franța și în Germania. Prețutindeni unde a studiat, a fost mereu „întîiul între colegii”

Pe tot parcursul vieții, a fost și a rămas un transilvănean. Zdrăvăn trupește și sufletește, cu un pronunțat simț practic, a fost un preot oțelit, un înflăcărat misionar, un adevărat părinte. În activitatea sa didactic-pedagogică, de peste 42 de ani, din care 31 în învățămîntul teologic universitar, s-a călăuzit de convingerea că profesorul, în special preotul-profesor, trebuie să intruzeze, în propria ființă, frumusețea legilor morale. Această înțelegere i-a gubernat voința și viața, implinind tot ceea ce a simțit că e chemat să săvîrșească, în marea misiune a preoției.

Primul atribut al personalității sale, este un pronunțat cult al muncii neobosite. Din muncă și din datorie face, pentru sine și pentru obștea Institutului Teologic, legea superioară întru zidirea edificiului ființei spirituale și morale. „Prin trudă și răbdare spre înălțimi... Înainte de toate datorie de a nu lăsa darul, talantul să se risipească!” Aceasta i-a fost conștiința și devisa vieții întregi.

Ne aducem aminte de acum 25—30 de ani. Il vedem, cu o uimitoare voință, drămuindu-și timpul, folosind fiecare clipă din zorii dimineții pînă tîrziu, uneori după miezul nopții. Zi de zi, la ora 6 dimineața, cele dintîi lui

(Continuare în pag. a 4-a)

Pr. Gheorghe Rădule

Accente majore ale Ortodoxiei

În întîlnirile și conferințele ecumenice, teologii ortodocși sînt adesea solicitați să prezinte în mod condensat profilul Ortodoxiei, învățăturile și practicile majore în jurul cărora se concentrează Tradiția ortodoxă în ansamblu ei. Iată cîteva din aceste accente majore:

Ortodoxia este înainte de orice o lume a teologiei, a unei teologii care ține să protejeze misterul de nepătruns al Cuvîntului lui Dumnezeu, nicidecum verbalizarea sau sistematizarea credinței. Teologia începe cu cuvîntul lui Dumnezeu (Prologul Evangheliei după Ioan), dar nu elaborează, reduce sau epuizează revelația acestui Cuvînt, ci face numai transparentă bogăția descoperirii divine. De aceea ea recurge mai degrabă la comunicarea simbolică, la limbajul metaforic, la iconografie, imnologie și doxologie, decît la verbalizarea conceptuală. Simbolul, icoana, cuvîntul sînt ca o poartă de intrare din lumea de aici spre lumea transfigurată, lumea care va să vină. Teologia este ca o icoană pe sticlă din Transilvania: dincolo de spațiul rece și rigid al sticlei se descoperă prezența sinceră, epifania lui Dumnezeu printr-un noi. Dumnezeu este de-o ființă cu oamenii, vor să spună aceste icoane. Ceea ce este inima pentru iubire aceea este contemplarea pentru teologie. Starea teologiei este uimirea minții în fața Revelației lui Dumnezeu: „Nici un cuvînt nu este deajuns spre lauda minunilor Tale”.

Un loc important în Ortodoxie îl au tainele și cultul în general, care nu sînt altceva decît celebrarea sacramentală a credinței. Pe scurt, taina este apropierea personală a vieții lui Dumnezeu. Nu este ușor de pătruns în complexitatea cultului ortodox, de aceea critici superficiali îl reduc la ritual. Or, comunitatea liturgică rostește Crezul, care pune în mișcare întreaga acțiune euharistică. Actul liturgic are dedesubtul lui actul de credință, sau viața cultică a Bisericii este o viață de credință. Accentul nu este pe Crezul care-l rostește comunitatea, ci pe Biserica ce se identifică cu mărturisirea de credință. Slujbele cele mai populare nu sînt altceva decît o dogmatică doxologică. Boboteaza conține o adevărată teologie a creației, Inmormîntarea este o meditație despre destinul ființei

umane și despre lumea care va să vină.

Spiritualitatea liturgică are un rol primordial. Ea este plină de dinamism, căci cultul nu este static ci centrifug, și mișcare și înaintare către „tron”. În această înaintare, creștinii se întăresc și se dăruiesc reciproc, se încredințează unul altuia, se dezleagă unul pe altul: „Pe noi înșine și unii pe alții și toată viața noastră lui Hristos Dumnezeu să o dăruim”. Cultul este mediul în care toate problemele umane sînt cugate și spuse în comun, public. Viața comună provine din Plina comună, ospitalitatea din Cuminecătura.

Simbolul Ortodoxiei este Pantocratorul, a cărui inimă se găsește pe cupolă în punctul central al crucii pe care o formează locașul bisericesc. El este Domnul în lumina învierii. Biserica Ortodoxă începe citirea Noului Testament în noaptea Învierii cu Evanghelia după Ioan, anume cu intenția de a face această legătură între Cuvîntul creator și Domnul răstignit și înviat: „Astăzi s-a spînzurat pe lemn Cel ce a spînzurat pămîntul pe ape”. De altfel, proclamarea învierii se face în afară de templu, în mijlocul creației, deoarece bucuria învierii aparține tuturor, umanității ca întreg. Jertfa lui Hristos nu se aduce pentru răscumpărare din vină moștenită, ci pentru a vindeca strîcaciunea, boala și moartea care sapă firea umană, după principiul: „În noi lucrează moartea, iar în voi viața” (2 Cor. 4, 12).

Biserica este acțiunea permanentă a lui Dumnezeu în lume, comunitatea organizată care menține Noul Testament — Tradiția lui Iisus Hristos, prin puterea Duhului Sfînt care s-a pogorît peste Apostoli la Cincizecime. Începînd cu Cincizecime, în Biserică și prin Biserică se realizează misterul recapitulării în Hristos a celor ce sînt aleși de Dumnezeu. Taina acestei recapitulări este Euharistia. Hristos, capul Bisericii este comemorat și celebrat în fiecare Euharistie. Iar unde este Hristos, acolo este Biserica universală (Ignatie al Antiohiei, *Către Smirna* 8, 2). Biserica întreagă, în plenitudinea ei, se manifestă în Euharistia locală. De aceea, Biserica universală nu este compusă din Biserici locale independente, ci Biserica locală este Biserica universală într-un anumit loc. Bisericile locale sînt

într-o perfectă simfonie, formînd o unică realitate conciliară.

Poporul credincios formează o comunitate harismatică, avînd darul de a menține unitatea Bisericii în Tradiția Apostolică și a Sfinților. Aceasta împiedică o parte a Bisericii, ierarhia, să devină o putere clericală sau o autoritate independentă. Ortodoxia a dat prioritate propovăduirii Evangheliei la „națiuni”, de aceea ea a încurajat formarea de comunități liturgice locale, a promovat particularitatea culturală a fiecărei națiuni, autonomia și autocefalia bisericescă pe bază etnică.

Asceza constituie o notă specifică a pietății ortodoxe. Ea constă mai ales în nepotrivirea deliberată față de duhul și stihiele acestei lumi, rezistența de a fi „din lume”. Asceza ia forma cea mai disciplinată în spiritualitatea monastică, dar și în împotrivirea pînă la capăt contra puterilor răului, adică martiriului.

În multe țări, Biserica Ortodoxă are o lungă experiență de existență istorică fără privilegiile „establishmentului”. A fi în lume, în simfonie, dar nu din lume. Ea știe să trăiască fără posibilitățile sociale și politice ale statului religios și ale clasei bogate. Tradiția apostolică numește pe profeții *arhieriei* Bisericii. În lipsa lor, rolul profetic revine săracilor: „Dacă n-aveți profet, dați-o pîrgă roadelor săracilor” (*Didahia* 13, 3—4).

Ortodoxia are aceea viziune eshatologică despre recapitularea tuturor în Hristos. El este „locul tuturor” (Ps. 86, 8), lumea — oikoumene — care va să vină. Biserica se roagă pentru „plinătatea” lui Hristos. Cîtă vreme această plinătate nu s-a realizat, Biserica este incompletă. De unde marea răspundere pentru scandalul diviziunilor confesionale, pentru faptul că mulți dintre cei chemați n-au apucat încă să vină.

Pentru a face față acestei răspunderi, Ortodoxia n-a recurs însă la misionarism ilegal, la campanii de prozelitism și la ecumenism incoerent. Cu spiritul ei de modestie, Ortodoxia este mai degrabă conștientă că are o chemare tainică proprie, aceea de a rămîne statornică în credință, de a rămîne fidelă pînă la urmă, astfel ca atunci cînd va veni Domnul să găsească un pic de credință pe pămînt, să aștepte cîteva ucenici care priveghează, să existe cîteva fecioare întîmpinînd cu candelile aprinse pe Mirele care vine la miezul nopții.

Pr. Prof. Ion Bria

Mormîntul eroiului român Panaitescu — Budina — Cehoslovacia

rînd orașul Kromeriz, la 4 mai 1945, și orașul Kojetin, la 6 mai.

În perioada 7—12 mai 1945, cele două armate române au participat la operația Praga, prin acțiuni de urmărirea a forțelor dușmane pînă la nimicirea acestora.

Pe teritoriul Austriei au acționat Regimentul 2 care de luptă în zona Viena, și o brigadă de căi ferate.

În luptele purtate pe teritoriul Cehoslovaciei, armata română a participat cu 16 divizii de infanterie și cavalerie, un corp aerian, o divizie de artilerie antiaeriană, o brigadă de căi ferate și un regiment de tancuri, cu un efectiv de 248.000 de militari. Îndeplinindu-și cu cinste misiunile încredințate, ostașii români au eliberat 1.722 de localități, dintre care 31 de orașe, au provocat inamicului mari pierderi umane și materiale și au capturat aproape 21.000 de

rînda de pace de la Paris, spunea că „începînd de la 23 august 1944 România a devenit unul dintre cei mai activi participanți la lupta împotriva Germaniei hitleriste, a acordat ajutor Națiunilor Unite și, în primul rînd, Uniunii Sovietice”. Postul de radio Paris aprecia că România a contribuit la scurtarea războiului „cu cel puțin șase luni”; iar un deputat englez afirma că „România este a patra țară ca efectiv pe frontul împotriva Germaniei”.

Cu prilejul sărbătoririi zilei de 9 Mai, ziua proclamării independenței de stat a României și Ziua Victoriei asupra fascismului, aducem un cald și binemeritat omagiu memoriei celor căzuți pe timpul de luptă, și tuturor acelor care și-au adus prețioasa lor contribuție la înfrîngerea fascismului și la instaurarea păcii în lume.

Blaga despre Șaguna

(Continuare din pag. 1)

„Numele lui Andrei Șaguna, se confesează Blaga, deșteaptă în sufletul meu o foarte veche amintire, o amintire din cea dintâi copilărie. Mă duceam întâia oară la școală, în satul natal. Pe un perete atrna un singur portret, al unui om foarte bătrîn, cu barba mare. Mi-am zis: trebuie să fie Dumnezeu-Tatăl, adică bătrînul al cărui chip îl mai văzusem eu pe prapuri bisericii. Când am prins a silabisii, mare mi-a fost mirarea citind sub portret numele: Andrei Baron de Șaguna. Mult mai târziu, când pe băncile liceului, am citit excelenta monografie a profesorului Ioan Lupăș despre Andrei Șaguna, am înțeles că imaginația mea de copil greșise, ce-i drept, dar nu prea tare.”

După ce arată împrejurările în care i s-a încredințat conducerea eparhiei din Sibiu, situația pe care a găsit-o aici și activitatea pe care a desfășurat-o pe plan bisericesc, cultural și național, Blaga încearcă să explice elementele care au stat la baza succesului lui Șaguna în fruntea treburilor bisericești ardeleni. Pe de-o parte a fost conștiința „drepturilor ce le avea ca român și a drepturilor la care putea să aspire”. Pătruns de justetea cauzei poporului în numele căruia acționa, Șaguna a folosit autoritatea și relațiile pe care și le-a creat în scopul împlinirii dezideratelor românești. „Când umbla cu trăsura cu patru cai, observă Blaga, el nu făcea decât să îmbrace într-o formă sensibilă conștiința despre sine însuși ca exponent al unui neam întreg în lumea imperială” (scil. habsburgică).

Pe de altă parte la temelia lucrării arhipăstorești a lui Șaguna a stat „credința ortodoxă pe care și-o însușise în toată adîncimea ei”, o credință ortodoxă de larg orizont, îmbrăcînd formele celei mai pure ecumenicități. Dar Ortodoxia așa cum a înțeles-o Șaguna, „una în esență, nu poate să fie uniformă în modurile ei”, deoarece „naționalitatea este modul predestinat de manifestare al Ortodoxiei”. Astfel în cel mai curat spirit șagunian, Ortodoxia trebuia să se împletească cu slujirea poporului, a națiunii.

În felul acesta Șaguna i-a imprimat Ortodoxiei un caracter viu, dinamic, activitatea sa însăși împreunînd totdeauna gîndul cu fapta. „Șaguna, observă Blaga, n-a trăit pentru a gîndi, nici nu a gîndit pentru a gîndi, el obișnuia să gîndească numai în vederea acțiunii... Activismul lui Șaguna era metodic adaptat, fără de a-și

pierde vigoarea, la situații plin de suplete, dar dominînd contingentele, conșcis în măsura în care nu i se cerea să trădeze conduita singur compatibilă cu interesele naționale. Șaguna nu era numai un înțelept al cuvîntului și al sfatului, el era și un înțelept al acțiunii. În afară de dogmele Bisericii el nu mai credea decât în una singură: în eficacitatea acțiunii.”

În jurul acestor idei Lucian Blaga însălează numeroase considerații referitoare la viața și opera mitropolitului Andrei Șaguna, unele mai interesante și mai profunde decât altele. Economia rîndurilor de față este de așa natură că ele nu pot fi reproduse în întregul lor. Iată însă partea finală a conferinței și unele din ultimele rînduri ale manuscrisului:

„La sfîrșitul vieții sale, în anul 1873, mitropolitul Șaguna ar fi fost îndreptățit să privească cu mulțumire la roadele culese și mai ales la ostenele depuse. El ar fi putut să spună ca Domnul de pe prapuri bisericii după truda celor șase zile ale creației: sînt bune toate foarte. Dar el a stîns aceste cuvinte între buze, căci a voit să se înfățișeze smerit în fața tronului ceresc. În moarte el s-a unit cu pămîntul... pe care l-a înălțat mai mult decât toți înaintașii săi. Ca loc de unde ținea să porceadă la judecata din urmă, el și-a ales cimitirul satului ciobănesc al Rășinariilor. Munții din spate vor fi treptele învierii sale.”

Cu alt prilej Lucian Blaga a vorbit despre „imponderabila magie” pe care o exercită Șaguna. „Magia” aceasta l-a influențat și pe el, cum de asemenea ne influențează pe noi urmașii săi. Ceea ce însă nouă ne este greu să tălmăcim în cuvinte, scriitorul și filozoful Blaga a făcut-o în maniera sa unică. Cine își va lua osteneala să parcurgă textul manuscris rămas de la el, sînt conșcis că va dobîndi o înțelegere mai adîncă a timpului în care a trăit mitropolitul Andrei Șaguna și a lucrării providențiale pe care a săvîrșit-o în folosul Bisericii strămoșești și a neamului românesc.

Binefacerile rugăciunii

(Continuare din pag. a 2-a)

tămăduit fiica ei din ceasul acela” (Matei XV, 28).

Cît de grăitoare este și rugăciunea vameșului care, intrînd în biserică se ruga zicînd: „Dumnezeule, fii mie milostiv păcătosului” (Luca XVIII, 3). Comparînd-o cu rugăciunea fariseului mîndru și disprețuitor, ne dăm seama că smerenia este una din condițiile de căpetenie ale unei adevărate rugăciuni. Mintuitorul însuși a zis: „Acesta s-a coborît mai îndreptat la casa sa decât acela” (Luca XVIII, 14).

Apostolii s-au rugat și ei lui Iisus să le îplinească cererile. Ei au cerut mai ales două lucruri. Odată s-au adresat Mintuitorului zicînd: „Doamne, dă-ne mai multă credință” (Luca XVII, 5) Bună și folositoare cerere. Între rugăciune și credință este o strînsă legătură. Unde nu este credință nu este nici rugăciune și unde nu este rugăciune nu este nici credință adevărată. Credința întretine rugăciunea și rugăciunea la rîndul ei hrănește credința. Amîndouă duc la săvîrșirea faptelor bune.

A doua cerere a ucenicilor către Iisus a fost: „Doamne, învăță-ne să ne rugăm” (Luca XI, 1). Ei au cerut aceasta deoarece în acel timp erau foarte multe feluri de a se ruga și mai ales predomină cantitatea rugăciunilor nu calitatea lor. Iisus le-a spus rugăciunea Tatăl nostru. Chiar din primele cuvinte ale Rugăciunii Dumnezeu este Părintele tuturor, nu numai al unuia sau al altora, deci toți oamenii sînt fii ai aceluiași Părinte ceresc și frați întreolaltă.

Este drept, unii dintre apostoli au cerut altă dată să-i facă mai mari în împărăția sa. Dar Iisus le-a respins cererea lor spunînd „Nu știți ce vreți” (Mt. XX, 22; Marcu X, 38).

Vorbînd despre rugăciune, nu putem să nu amintim despre rugăciunea făcută de Iisus către Dumnezeu-Tatăl, mai ales despre rugăciunea din Grădina Ghețimani și despre rugăciunea rostită pe cruce.

În Ghețimani Iisus a sfîrșit rugăciunea Sa cu cuvintele: „Dar nu voia Mea să se îplinească, ci voia Ta” (Luca XX, 42). Țința rugăciunii adevărate este împlinirea voinței lui Dumnezeu. Întrebat odată un Părinte bisericesc: ce să cerem mai întîi lui Dumnezeu acela a răspuns: „Cere-L pe Dumnezeu și cere să facă voia Lui”. Cine are pe Dumnezeu are tot ce-i trebuie. Cel ce se silește să facă voia lui Dumnezeu are cel mai desăvîrșit program de viață creștinească.

Fiind pe cruce, în mijlocul unor mari dureri a exclamat: „Dumnezeule Meu, Dumnezeule Meu de ce M-ai părăsit”. Dar îndată a spus: „În mîinile Tale îmi dau sufletul Meu, și a încheiat cu cuvintele: „Săvîrșitu-s-a”, deplin încredințat că s-a împlinit lucrarea mîntuirii neamului omenesc pentru care a venit în lume.

Este drept și aceea că nu toate rugăciunile se împlinesc, sau se pare că nu se împlinesc. Aceasta din mai multe motive. Dacă este drept să ceri lui Dumnezeu ceea ce este necesar, folositor mîntuirii trupului și sufletului, este însă absurd să ceri să ți se îplinească un capriciu sau să dobîndești ceva fără să muncești. De multe ori cerem lui Dumnezeu lucruri trecătoare în locul celor veșnice. Cerem împlinirea unor capricii sau ambiții, care de fapt ne duc la pieire, ne rugăm fără să avem destulă credință. Mai cuprînzător, putem spune că sînt rugăciunile noastre ineficace pentru că nu trăim în duhul rugăciunii: sîntem egoiști, falși, mincinoși, orgolioși, incapabili de credință, de iubire și jertfă. Toți acești idoli, toate aceste ziduri care ne împresoară sufletul trebuie să dărîmate ca să răzbată în

suflet raza harului divin. Nu întîmplător psalmistul David se ruga: Inimă curată și duhul umilit nu va fi urgisit. „Nimeni nu s-a rugat vreodată fără să fi învățat ceva, fără să obțină ceva” (Emerson).

Dacă un bolnav grav se roagă, chiar dacă el nu se vindecă, rugăciunea îl ajută să treacă printr-o transformare profundă, să-i repara credința, să capete o nouă înțelegere a suferinței și a vieții, să dobîndească căntă și astfel se naște omul cel duhovnicesc.

Negrăite sînt binefacerile rugăciunii. Cel ce se roagă își îmbunătățește viața. Devine mai virtuos. Ispitele și păcatele nu-l pot clătina re pe drumul cel drept al vieții.

Cel ce se roagă stă mereu în legătură cu izvorul vieții, cu Dumnezeu, de la care primește ajutor în îndeplinirea îndatoririlor lui în societate. Se vorbește în zilele noastre despre simțul răspunderii în toate ramurile de activitate. Cel ce se roagă are conștiința că nu muncește numai pentru sine, că prin munca și rugăciunea lui este în strînsă legătură cu toți ceilalți. Pentru el munca este o rugăciune a mîinii și rugăciunea este o muncă a inimii. El nu desparte pe om în două, ci îl socotește ca pe o singură entitate în trebuințe trupești și sufletești deopotrivă. El este conșcis că în orice activitate s-ar afla munca lui valorează nu numai timpul în care lucrează sau cîștigul material, ci mai ales binele și contribuția pe care o aduce el la binele și propășirea tuturor, pentru sine, pentru familie, pentru sănătate, pentru poporul din care face parte. Oamenii care se roagă sînt perseverenți, hotărîți, au simțul răspunderii, dobîndesc echilibrul sufletesc și încrederea în puterile lor. Rugăciunea are un efect curativ-terapeutic.

Ar fi greșit să socotim că rugăciunea duce la pasivism și resemnare. Ea este asemenea unei scări care se reazămă cu un capăt de pămînt, cu celălalt se înalță spre cer. În conținutul ei vehiculează toate cele ce sînt spre trebuință sufletului și trupului. Prin ea se transfigurează întreaga realitate, fiind ca o rouă care înviează întreagă făptura.

„Rugăciunea este aripa credinței, roadă a nădejzii, oglindă a dragostei, pecete a virtuții și zăvorul păcatului”.

Ea este izvor nesecat de sfințenie și de trăire creștinească, este pavăză care ne ocrotește de boldul ispitelor; este cheia cu care deschidem porțile cerului și lăsăm să se coboare asupra noastră harul lui Dumnezeu.

Rugăciunea îmbărbătează pe cel deznădăduit, ridică pe cel căzut, mîngie pe cel întristat, înviează pe cel obosit de povara vieții, întoarce la pocăință pe cel păcătos, întărește pe cel îndoielnic în credință, smerește pe cel trufas, pe cel aspru îl îmblînzește, pe cel pizmas îl potolește și către lucrarea de fapte bune pe toți îi povățuiește. (Învățătura de credință creștină ortodoxă, București, 1952, p. 214).

„Rugăciunea, spune Sf. Ioan Gură de Aur, lucrează ca apa asupra focului, este ca o ancoră de mîntuire pentru sufletul amenințat să se inee”.

„Rugăciunea dă puritate în privire, calm în atitudine, bucurie senină în expresie. Scoate la iveală tezaurul ascuns din sufletul omului”. Ea înmulțește puterile lui.

Scurtă sau lungă, rostită cu glas tare, cîntată sau în cuvinte, rugăciunea luminează mintea, încălzește inima, întărește voința și aprinde în adîncul conștiinței lumina care-l călăuzeste pe om în viață spre tot lucrul bun.

Recent a avut loc vizita în țara noastră a Prof. Dr. Ernest Gordon, președintele asociației „CREED” din Statele Unite ale Americii. În ziua de 17.IV a.c. oaspetele a fost primit de către Înalt Prea Sfințitul Dr. Antonie Plămădeală, Mitropolitul Ardealului și a fost condus să viziteze Institutul Teologic, Tipografia mitropolitană, catedrala și muzeul de icoane pe sticlă de la Sibiu.

Eta următoare a vizitei a constituit-o Clujul, unde în ziua de 18.IV. a.c. au avut loc întâlniri cu conducători ai unor culte din localitate. Aici, la Cluj-Napoca, Prof. Dr. Ernest Gordon a avut amabilitatea de a accesa redactorului responsabil al „Telegrafului Român” un interviu.

După ce i s-au prezentat câteva date în legătură cu „Telegraful Român”, cea mai veche publicație religioasă cu apariție neîntreruptă în țara noastră, Prof. Dr. Ernest Gordon a arătat: „Am aflat încă de ieri despre „Telegraful Român”, pe cind vizitam tipografia mitropolitană. Ne-a fost înmănat de către I.P.S. Mitropolit Antonie, numărul de Paști. Am rămas deosebit de impresionat de calitatea prezentării, care este excepțională. Ne declarăm de aceea bucuroși de a acorda un interviu redacției acestui ziar”.

Redăm în continuare conținutul acestui interviu.

Intrebare: Ați petrecut în România una din cele mai mari sărbători creștine: Învierea Domnului. Am fi bucuroși să cunoaștem în ce măsură ați fost satisfăcut sufletește de atmosfera pe care ați simțit-o în sinul comunităților pe care le-ați vizitat?

Răspuns: O imagine care îmi revine în minte și care m-a impresionat foarte mult a fost în dimineața de Paști, în timpul călătoriei noastre, cind am văzut pe coasta unui deal o turmă de oi cu păstorul ei. Oile mergeau spre

INTERVIU

răsăritul soarelui ca și cum ar fi fost atrase de puterea acestui astru. Priveliște foarte frumoasă!

Curind după aceea am văzut, în prima așezare umană pe care am întâlnit-o în cale, foarte mulți oameni care se îndreptau spre biserică, atrași parcă și ei de o putere, dar a unui alt răsărit: al vieții din mormint.

Ziua de Paști petrecută în România a fost o zi minunată. Ea ne-a convins pe deplin de adevărul învierii lui Hristos. Aceasta este impresia pe care ne-a procurat-o sărbătoarea Paștilor.

Cu câteva zile în urmă am văzut oamenii cum își făceau pregătirile pentru sărbătoarea Învierii. A fost și acest fapt un mesaj deosebit pentru noi. Ni s-a oferit astfel o dovadă despre tăria credinței în Înviere, care ne-a inspirat și ne-a fortificat sufletește. Am avut ocazia de a constata că deși ne aflăm în spațiu și în timp, prin credința noastră în Hristos cel înviat, înălțat și preamărit, noi transcendem aceste condiții date. Participarea credincioșilor din țara dvs. la slujbele de Paști ne-a ajutat să ne transpunem într-o altă lume. La Sibiu am constatat cea mai mare participare la slujbă pe care am văzut-o vreodată.

Intrebare: V-am ruga să binevoiti a arăta acum, după ce-ați posedit de mai multe ori pe melegurile românești, care sînt impresiile dvs. asupra vieții religioase din țara noastră?

Răspuns: Am fost de trei ori pînă în prezent în România. Prima dată a fost o vizită scurtă la

București. Anul trecut am vizitat Patriarhia. Vizita actuală este cea de a treia. Este mai lungă decît celelalte și mi-a plăcut cel mai mult. Referitor la întrebarea dvs. aș vrea să vă spun că am găsit poporul român foarte religios și comunicativ. Există o trăsătură profund religioasă în viața poporului, a tuturor credincioșilor din această țară, ceea ce denotă faptul că creștinismul este puternic în România, lucru care este îmbucurător.

Intrebare: În timpul vizitei dvs. ați avut prilejul să luați contact cu conducători, ierarhi și slujitori ai mai multor culte. V-ați aflat, de asemenea, mai ales aici în Transilvania, și în mijlocul unor comunități creștine de altă naționalitate decît cea română. V-am ruga să ne împărtășiți constatările dvs. în legătură cu relațiile dintre culte și cu situația naționalităților conlocuitoare din patria noastră.

Răspuns: Atît la București cît și la Sibiu am întâlnit oameni care erau conștienți că sînt români, pătrunși sincer de sentimentul patriotismului. Chiar și aici, la Cluj-Napoca, cei care sînt de origine maghiară se simt ca acasă, lucrează bine alături de ceilalți cetățeni, socotindu-se parte integrantă din România.

În urma întâlnirii cu toți conducătorii diverselor grupuri religioase pe care le-am vizitat, am avut impresia că și ei ca și păstorii lor sînt însufleții de același puternic sentiment al patriotismului și de dorința sinceră de colaborare cu alții.

Intrebare: V-am ruga dacă binevoiti să vă pronunțați, în ansamblu, asupra acestei ultime vizite făcute în România.

Răspuns: Foarte pe scurt vreau să exprim aprecierea mea deosebită pentru vizita făcută. Mulți oameni din S.U.A. vor fi bucuroși să afle că am transmis salutul lor poporului român.

Preot prof. dr. Sofron Vlad...

(Continuare din pag. a 2-a)

mini se aprind în cabinetul său de lucru. La orice oră este gata să dea, din belșugul sufletului său, bună îndrumare și răspuns competent oricui îi adresează întrebări. Știe să convingă și să orienteze voința pe făgașul unei luminoase vieții. Sincer și deschis, din strîngerea-i de mină puternic prietenească, înțelege că te afli în fața unui caracter neînfrînt.

În înalta funcție de rector la două școli teologice (din Oradea — Timișoara și Sibiu), vreme de 20 de ani, s-a orientat după cuvintele Mintuitorului: „Acela care vrea să fie mai mare, să slujească tuturor” (cf. Matei 20, 26). A insistat și s-a angajat, cu pasiune, pentru ca luminile Evangheliei să fie asociate cu destinul lor etic cu fapta ziditoare concretă.

Convins, de faptul că, pentru a putea învăța pe alții trebuie multă învățătură generală și profesională, a indicat studenților o bogată și semnificativă bibliografie. Ca un doctor al sufletului, cu o

robustă înțelepciune, avertiza nu cu intenția de a sancționa, ci pentru a preveni o eventuală abatere. Cu tactul unei îndelungate experiențe duhovnicești, mostra nu pentru a înfrunța, nici pentru a jigni, ci pentru a îndrepta. Suferea mult cind întâlnea dezordine. Sufletul i se zbătea dureros, cind un tînăr se cheltuia pe sine în exces care-i măcina timpul, sănătatea, viața. Exigent, ascundea în ființa sa o inimă duioasă pentru omul întreg. Purta, în sufletul său simțitor, dorința de a ajuta. Se interesa de nevoile studenților avizati la un sprijin material deosebit.

Ca profesor de Noul Testament — disciplină pe care a predat-o 13 ani — a pledat pentru transpunerea credinței teoretice în acțiunea dragostei creștine. Această nobilă preferință este vizibilă și în studiile teologice publicate în presa bisericească. Ocupîndu-se de „Atitudinea Bisericii Ortodoxe față de problemele sociale” (vezi Studiul Teologic an VI nr. 3—4 1954), adună adevărați „grăunți de aur”. În lucrările sale, accentuează demnitatea și egalitatea

ființei umane, cu aceleași drepturi în fața bucuriei și a mîntuirii.

În predici și conferințe, în intervențiile sale la diferitele întâlniri teologice interconfesionale, este preocupat de înduplecarea conștiinței spre realizările practice ale Evangheliei. La catedrala istoriei Bisericii Române, vreme de 18 ani, a întărit, în inima ucenicilor săi, sentimentul iubirii de Biserică, de pămîntul căruia îi aparținem.

Aceasta este creștineasca și profund umana rînduială după care a viețuit, viețuiește și acum, părintele profesor Sofron Vlad.

Silintele dascălului și părintelui nostru, convingătoare sa lecție de hărnicie și de rară modestie, de cinste și onoare, să o răsplătim printr-o rodnică activitate. Să fim „o scrisoare de laudă” (cf. II Cor. 3, 1—3) pentru neobositul și devotatul nostru părinte. Exemplul vieții sale, armătura fortificată a caracterului său, ne îndeamnă și azi spre aleasă viețuire creștinească și cetățenească. Părintele creștin, să-i dăruiască sănătate deplină, întru mulți și fericiți ani!

ȘTIRI — INFORMAȚII — ȘTIRI — INFORMAȚII — ȘTIRI — INFORMAȚII

SIBIU

● Miercuri, 20 martie 1985, la Institutul Teologic Universitar din Sibiu a avut loc o consfătuire de lucru cu corpul profesoral de la Institutul menționat și ierarhi din Mitropoliile Ardealului și Banatului și anume: I.P.S. Mitropolit Antonie al Ardealului, P.S. Episcop Emilian al Alba Iuliei, P.S. Episcop Timotei al Aradului, P.S. Episcop Vasile al Oradei, P.S. Episcop-vicar Lucian Făgărășanul de la Arhiepiscopia Sibiului și P.S. Arhiepiscop-vicar Gherasim Hunedoreanul de la Episcopia Aradului.

Condușă de I.P.S. Mitropolit Antonie al Ardealului, consfătuirea a analizat probleme de învățămînt teologic, de educație și disciplină, cît și

de formare patriotică a tinerilor teologi și a viitorilor noștri preoți.

În legătură cu aceste probleme conducerea Institutului a prezentat un referat pe marginea căruia au luat cuvîntul o seamă de părinți profesori, precum și ierarhii prezenți.

Concluziile consfătuirii au fost formulate de I.P.S. Mitropolit Antonie al Ardealului, care a apreciat munca intensă ce se desfășoară în cadrul Institutului Teologic Universitar din Sibiu, recomandînd totodată susținerea și în continuare a spiritului de exigență, atît în lucrarea de instruire, cît și în cea religioasă-morală și cetățenească, pentru ca viitorii noștri preoți să poată desfășura o activitate cît mai eficientă în parohiile care li se vor încredința spre păstorie.

Semnalăm... Semnalăm...

● Ioan Alexandru și-a adunat într-un volum eseurile publicate în presa din ultimii ani, sub titlul IUBIREA DE PATRIE (vol. II, ed. Eminescu, 1985, 352 p.). Cităm din eseu de introducere: „Iubirea pînă la mistuirea de sine pentru neamul propriu, așa cum transpare din celebrele epistole pauline, este realitatea marilor inspirări pînă astăzi” (p. 9).

● Maria și Nicolae Zahacinski au publicat la ed. Litera „Elemente de artă decorativă populară românească” ocupîndu-se mai ales de decorarea ouălor, cu o prefață de Nicolae Dunăre.

● În colecția „Cogito” au apărut AFORISME ȘI REFLECȚII de G. Călinescu (Ed. Albatros, 1984, 202 p.), ediție îngrijită de I. D. Pîrvănescu și pr. Al. Stănculescu-Bîrdă, cu o prefață de I. C. Chișinău. Un Călinescu redus la esențe și servit sub formă de pilule de înțelepciune. Strălucitoare!

● Cel de al cincilea Colocvii internațional „St. Grigore de Nisa” (Mainz, 6—10 sept. 1982) și-a publicat lucrările într-un volum masiv intitulat THE BIOGRAPHICAL WORKS OF GREGORY OF NYSSA, Philadelphia, 1984, 274 p. Printre colaboratori figurează cu o comunicare și profesorul nostru Pr. Dr. Teodor Bodogae cu: Zur Rumänischen Gregor von Nyssa — Forschung (p. 265—270) care indică o bogată bibliografie românească, printre care lucrările prof. D. Stăniloae, Olimp Căciulă, Ștefan Alexe, Ion Bria, Constantin Voicu, Nicolae Fer și, bineînțeles, ale prof. T. Bodogae. Salutăm în acestea o prezență de mare prestigiu în cîmpul cercetărilor pe plan internațional.

● O masivă monografie intitulată EPISCOPIA ROMANULUI a publicat în Editura acestei episcopii pr. Scarlat Porcescu de Iași. De la „Chronica Romanului și a episcopiei cu asemenea numire” (2 vol., 1874, 1875) a episcopului Melchisedec, este fără îndoială cea mai importantă contribuție în materie. Același autor s-a mai ocupat de istoria episcopiei Romanului în trecut (1941) dar s-a oprit numai asupra secolului al XV-lea. Prezenta monografie beneficiază de o bogată exemplificare iconografică și de un foarte util „glosar”, un adevărat dicționar de termeni bisericești și de arhaisme, unele din ele greu de înțeles astăzi (p. 387—398).

● Editura muzicală publică în colecția „Izvoare ale muzicii românești”, vol. IX, CÎNTECE DE LUME de Gheorghe Ciobanu (București, 1985, 288 p.), cu o introducere erudită, glosar și o foarte largă bibliografie. Conține 187 de cîntece, unele pe texte de Bolintineanu, Gr. Alexandrescu, Eliade Rădulescu, Anton Pann, marea majoritate fiind însă culese de autor din popor. Un adevărat tezaur de suflet românesc.

● „Îndrumătorul bisericesc, misionar și patriotic” al episcopiei Oradei, pîrtind numărul II (Oradea, 1985, 114 p.), bogat ilustrat, apărut în condiții grafice excepționale (cu calendarul în roșu și albastru), cuprinde șase capitole: I. Evenimente din viața Patriei și a Bisericii; II. Pagini de istorie și cultură; III. Din învățătura Bisericii Ortodoxe (în special despre sînțenie); IV. Predici (la sărbătorile sînțenilor); V. Din frumusețile Patriei și VI. Aniversări: sărbătorirea a 200 de ani de la zidirea Catedralei din Oradea (1784—1984).

● O reinterpretare a unora dintre clasicii noștri, prin căutarea unor note specifice și prin relevarea unor laturi ignorate ale oamenilor și operelor, ne oferă Mircea Zăciu în VIATICUM (Cartea Românească, 1983, 307 p.). Se ocupă de G. Asachi „cel de nime iubit”, se întreabă „Cine se teme de Heliade?”, pe Kogălniceanu îl crede un prozator „manqué”, pe Negruzzi „Independent”. Scoate în relief „lumea fictivă” a lui N. Filimon, descoperă un Hașdeu „nordic”, descoperă legături între Ion Luca Caragiale și Edgar Allan Poe, pe Slavici îl aduce printre moderni, la lorga punctează ceremonialul călătoriei, pe Goga ni-l prezintă în trei ipostaze, la Bacovia identifică un portret în proză, iar pe E. Lovinescu îl cercetează prin oglinda aburită a scrisorilor trimise și primite. Mai face câteva scufundări în „fîntinile arheziene” și se întoarce — mereu ne vom întoarce, toți — la Eminescu și Alecsandri.

VIATICUM înseamnă bani sau hrană de drum, agoniseală, iar mai lărgit, comuniune, consolare, mîngiere și chiar pradă. Pentru cei mai mulți lectura e hrană, comuniune și mîngiere, pentru critici e uneori pradă! Pentru Mircea Zăciu e delectare și descoperire de noi orientări care ne înfrumusețează viața, precum pentru Montherlant — soldatul, frumusețea unui peisaj putea fi ocrotitoare în război. Cum să mori într-un peisaj de mare frumusețe? Cum să nu fii fericit în comuniune cu o mare, robustă și frumoasă literatură? Mircea Zăciu s-a întors la clasici nu numai cu mîntea care caută să înțeleagă și să identifice sensuri, ci și cu inima care vrea să bată în același ritm cu inimile lor, căci frumusețea nu e întregă dacă e numai a minții, și nu e întregă nici dacă e numai a inimii.

● Noul episcop al Aradului, Timotei Sevicu, a editat un bogat Îndrumător bisericesc, misionar și patriotic, pe anul 1985.

● A trecut, nu de mult, în lumea de dincolo, un om de mare frumusețe sufletească și un scriitor rafinat care numai cu mare greutate își scoate textele din sertar spre a le încredința tiparului. Era de o exigență rară față de cuvîntul tipărit. Ispitit de tainele marilor religii, vehicula între ele sau, cind le pătrundea pe unele, se includea în ele și trăia bucurii ascunse celor din jur. I se vedeau doar pe față de printre cuvinte și gesturi. Nu e de mirare deci, că în literatura noastră a fost atras în special de figura exotica a lui Mateiu Caragiale — de la a căruia naștere se implinesc anul acesta o sută de ani — și de „hermetismul” Crailor de la Curtea veche. A descifrat în carte chei și simboluri aproape oculte, lăcînd legături plauzibile între Crai și Vedănta, și Sankhya, și Cavalerii Sf. Ioan de la Ierusalim, și Cavalerii Ordinului de Malta, apelînd des la René Guenon — și aceasta spune multe — pentru împlinirea demonstrațiilor.

Toate acestea se află într-o carte singulară, interesantă, intitulată Al patrulea hagialic, cu subtitlul „Exegeză nocturnă a Crailor de la Curtea veche” (Cartea Românească, 1981, 168 p.) ultima lăsată de Vasile Lovinescu. Un titlu și o carte pe măsura autorului, ei, menită, se pare, să rămîna în umbră ca și tainele vieții lui, să fie citită dar nu pomenită, să i se împrumute chei dar să nu fie folosite la vedere, pentru că nu mai par a se potrivi vremurilor noastre. Vasile Lovinescu a fost, într-un fel, ei însuși un Crai de curte veche!

ANTONIE P.

ARTICOLELE ȘI CORESPONDENȚA se adresează REDACȚIEI Telegrafului Român, Sibiu, str. 1 Mai nr. 35. — Articolele nepublicate nu se înapoiază.

COMITETUL DE REDACȚIE: Dr. Antonie Plămădeală, Mitropolitul Ardealului — președinte; Lucian Făgărășanul, Episcop-vicar — vicepreședinte; Pr. prof. Dr. Dumitru Abrudan — redactor responsabil; Diac. prof. Dr. Aurel Jivi — redactor adjunct; Arhid. Gheorghe Papuc, Pr. prof. Dr. Mircea Păcurariu — membri; tehoredactor: Diac. Ezechiel Oancea; corector: Pr. Vartolomeu Constantinescu.

Cititorii din străinătate se pot abona prin „ROMPRESFILATELIA” — sectorul export-import presă P.O. Box 12-201, telex 10376 presfir București, Calea Griviței nr. 64—66.